

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARAD

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Climatul duhovnicesc

Nu de mult Statul a adus măsura desființării sectelor. Socotesc că nu greșesc afirmând că, prin această măsură, problema s'a pus pe primul plan de preocupări pentru preoțimea noastră. Căci dacă până acum această problemă era oarecum întrelăsată, ea a devenit dintr'o dată extrem de actuală și rezolvarea ei imperios recerută, cu atât mai mult cu cât ea intră în cadrul unei porunci mai înalte: unificarea sufletească — unirea în cuget și simțire — a întregii suflări românești. Nu este deci o simplă coincidență că această măsură vine într'o vreme când temelile societății și neamului românesc se cimentează prin jertfele de sânge și energie ale celor din afara și din lăuntrul țării.

Problema sectară e veche. Rezolvarea ei mereu recerută, a devenit azi o necesitate. Și va admite oricine că ceea ce s'a făcut prin autoritatea de Stat nu înseamnă decât un început. Opera cu toată greutatea dar și cu toată măreția ei, revine tot Bisericii și slujitorilor ei. Dar, întocmai ca bărbații cari ascultau pe Petru în Ierusalim, după Pogorirea Duhului Sfânt, ne întrebăm: ce să facem? De unde să începem?

Rândurile ce urmează n'au nici pe departe pretenția de a expune un program. Întrebarea stărue mereu și alții mai cu multă experiență și pricepere ne-ar putea servi siaturi pe cari cei mai mici sau mai tineri să le asculte. Voim să atragem atenția asupra unui lucru a cărui îndeplinire o credem folositoare.

În multe părți se pot vedea oamenii dintre sectari venind la Școlile noastre de Dumineca. Sunt deci destui dintr'aceia cari doresc sincer o apropiere deși — durere — sunt destui și de aceia cari răstălmăcesc acțiunea misionară a Bisericii și bănuiesc de rea credință pe preotul care le întinde mâna. Cei din urmă sunt de aceia cari nu lasă locuri goale de unde pleacă și nici nu umplu vreunul acolo unde vin. Cei dintâi însă sunt de acela cari răsplătesc din belșug ostenele unei evanghelizări în duh de

dragoste creștinească. Sunt cei de bună credință. Pentru defecțiunile celor din urmă nu trebuiesc nesocotiți cei dintâi.

Dar să fim sinceri și să recunoaștem că nici credincioșii noștri nu sunt întotdeauna pregătiți pentru o revenire și o reprimire în duh de adevărată dragoste creștinească, a celor plecați dintre noi. Sunt unii ispitiți să clevească, să arate cu degetul sau să râdă ironic, crezându-se tari în credință și uitând că mai ales în această privință „cel ce i se pare că stă să ia seama să nu cadă”.

Se întâmplă adeseori întocmai ca în parabola fiului risipitor, fiul cel mare nu se bucură de întoarcerea desfrânatului care a risipit averea părintească, dar care acum cade și se pocăiește la picioarele Tatălui. Nu este bună atitudinea celor ce, închipuind pe fiul cel mare, nu se bucură sau privesc cu nepăsare întoarcerea celor plecați.

Credincioșii noștri trebuiesc pregătiți pentru marele proces care începe în unele comunități. Și am înțelege să dăm cuvântului **PREGĂTIRE** o extensiune cât mai largă, înțelegând în primul rând pe cea doctrinală, de inițiere în învățatura ortodoxă, neuitând nici supravegherea vieții morale și a legăturilor dintre fiii duhovnicești. Școala de Dumineca — care nu trebuie văzută îngust și nici interpretată ca o inovație, ci ca o revenire la o tradiție uitată în pastorația ortodoxă, — poate fi prilejul nimerit pentru cele mai sus pomenite. Atâta vreme cât nu vom avea credincioșii noștri pregătiți pentru marea operă de unificare sufletească, e mai bine să nu o încercăm, căci ajungem să stricăm mai mult decât să îndreptăm.

Să nu uităm că și doctorii trupești își spală ei înșiși mâinile înainte de a se apropia de cel bolnav, ca nu cumva necurat fiind și vrând să-l vindece, să-l îmbolnăvească mai rău.

O pregătire temeinică din diferite puncte de vedere — ce s'ar cere discutate — se impune și dacă ne gândim la atmosfera din care vin cei vizați. O desiluzie cu privire la ceea ce află n'ar fi spre câștigul nimănui.

Climatul duhovnicesc din întrunirile noastre, pe care este de dorit să ne străduim a-l îmbunătăți și întări, va fi unul din cele mai propoveduitoare mijloace pentru unificarea sufletească.

Pe margini de cazanii

Cuvine-se ca, în momente de răspântii, să ștergem colbul de pe cronicile bătrâne și din învechitele file cu străine litere, să descifrăm sufletul cel neînstrăinat al creștinului Român. Acesta n'a avut o lege de dogme neînțelese, cu forme de paradă, ci legea lui a fost trăirea în viața cea de toate zilele, după strămoșescul modru.

Această lege a lui nescrisă, dar trăită, a moștenit-o din părinteștile avuturi, a învățat-o printr'a mamei strădanie și a trăit-o pentru a neamului mântuire. I-a fost izvonul de energii, care altă fericire n'a cunoscut decât lupta și altă putere n'a respectat decât pe Dumnezeuul părinților lui. O regăsire a noastră în acel stil de viață este un progres, în dorința de a ne imprima și noi o notă specifică și a răspunde întrebării „Cine ești tu?”

Intrăm pe poarta istoriei, având înmănușiat răspunsul sincer la această întrebare, în subsuoara realității. Ce am putea răspunde?

Suntem un neam al ceriului albastru, care ne întărim prin post și ne înobilăm prin rugăciune. Dar puterea ce o câștigăm prin post este de neînving, căci ne duce până la o totală dăruire prin libertate, iar noblețea ce o primim prin rugăciune este divină, căci ne ridică la iubirea adevărată.

Nimeni nu s'a atins de acest patrimoniu, nimeni nu ni l-a răpit; el există. Valorificarea lui înseamnă înălțarea noastră, pierirea lui înseamnă moartea noastră.

Vom analiza, pentru a documenta cele susținute de noi, un singur act, dela 1817, dat de Consistorul din Arad.

S'a ivit în ținutul Aradului o boală molipsitoare, care „mai vărtos pre cei săraci și trebuincioși oameni li ajunsă”. Știința nu descoperise încă microbii și nici serul contra lor.

Ca'n vremi de grea încercare, trimisă de Dumnezeu, creștinii de legea românească ș'au impus o mai strictă respectare a postului. Autoritățile civile constată, prin „lăudatul Domnul Vițișpan de Kovaci, că pricina răului acestuia nu de aiderea ce numai din strămtul modru al vieții lor și din tare posturi pögoră și purcede. Drept aceia ca răul acesta de vreme al împedeca și veninul a umblătoarelor betesuguri acestora în rădăcina sau a îneca să să poată,... creștinii acestuia mărit comitat de legea noastră drept credincios, din mai sus dusă pricină de obște în marele acest post. Dacă acesta nu va fi spre strămbătate legii de postul cel tare să se dezlege și să i să blagăslopească mâncare ce de fruct”.

Așadar acum 120 de ani pentru stărpirea unei boli contagioase comitatul Arad, cere episcopului ca „în de obște” acesta să dezlege, pe toți Români din județ, de obligațiunea creștinească de a posti. În această privință Consistorul din Arad avea adrese dela Principele Ardealului, iar Mitropolia Carlovețului în ordinul său menționează că are „intimat” în „carele prin Împăratul se poruncește ca din pricina fomeții și necumpătatei mortalității creștinii ai noștri în Hălmași de postul să se dezlege ceiace prin Mitropolitul Carlovețului sau blagoslovit”.

Credința că printr'o hrană mai abundentă de „fruct” în postul mare se poate alunga boala se lovește de stânca sufletului care vrea să-și țină legea.

Episcopia Aradului pe atunci era administrată de Procopie Bolici, arhimandrit al Racovețului, iar forța prin care se căuta să se impună în biserică punctul de vedere laic era mare.

Rezoluția pe care o dă Consistorul din Arad acestei probleme este conformă cu credința creștină. Se are în vedere Inalta autoritate dela cari purced „intimatumurile”, dar „după sfânta biserică arăsăritului, nui obicei pre creștin în obște ce numai deosebi a deslega de postul”, „în urmare acestora se poruncește ca preoții la șiesi încredințați creștini în biserică să vestească, dacă cineva dintru creștini a noștri pentru bêteșugul slăbiciunea sărăciei, sau fomete nu va pute posti în postul cel mare, cutarele creștin să se ivească la parohul său carele parohul pe acela creștin îl va dezlega de postul și lui mâncare de fruct pre acest post li va binecuvânta, afară de trei zile a săptămânii cei dintâilea și trei mai pe urmă, a săptămânii cei mai de pe urmă sau a patimilor”.

În cei de acum o sută de ani bunicii și străbunicii ai noștri, nu este bine să vedem numai pe cerșetorul din „poartă'n poartă”, sărac și desmoștenit, ci în suflet ne vom întipări omul de cremene, cu faptă hotărâtă, cu voință dărză și credință neclintită, care la anul 1817 plângea cu un ochiu calvarul lui Horia și cu celălalt descifra în zări un nou Rege al munților, care-i va însoți și însufleți.

Ispășind canonul durerii și tresărind la razele binefăcătoare ale încrederii în sine, care-i va aduce ispăvire, Românul își trăia legea și mai ales postia.

Educația sufletului nostru creștin poate începe pe acest pedestal, — indiciu al unor vremi mai bune cu putere de mântuire.

Teofan.

Cum să predicăm

Despre felul cum să predicăm s'a pus întrebarea de multe ori. Să se rostească numai liber, sau se poate și ceti? Unii susțin că numai predica rostită liber este bine primită. Alții susțin că predica se poate și ceti. Cei dintâi au dreptate, nimeni nu o poate contesta.

Eu zic: să predice fiecare cum poate.

Să vedem acum cum se predică: O parte dintre propovăduitorii cuvântului dumnezeesc se pregătesc prin o meditație de câteva sferturi de ceas și țin o predică rostită liber. Predica lor este rostită după regulile omiletice, cu un limbaj potrivit ascultătorilor și cu fraze spuse la locul lor. Aceștia au primit talanți mai mulți și de aceea putem să zicem că au darul cuvântării.

Alții meditează câtva timp și țin o predică rostită liber. Predica lor e mai totdeauna lungă, plină de fraze de prisos și idei care se repetă. Ascultătorii se obosesc și se aleg cu foarte puține învățături. Predici ușoare pot ținea acești propovăduitori. La ținerea predicilor mai grele (dogmatice) ar fi mai bine dacă și-ar fixa pe hârtie ideile principale despre cari voesc să vorbească.

Alții scriu predica și apoi o învață pe de-a-rostul. Dintre aceștia unii o rostesc bine, alții o rostesc fără duh, fiindcă mintea le este concentrată asupra propozițiilor ce trebuie să urmeze, alții sufer câte-un lapsus memoriae și apoi se încurcă. Aceștia mai bine ar face dacă ar ține scriptele în mână, decât să se laude că au vorbit liber.

Alții citesc predica. Unii o citesc foarte bine cu accent și cu duh. Aceștia citesc predica acasă mai de multe ori și chiar învață pe de-a-rostul unele pasagii. În timpul citirii în biserică își aruncă privirea din când în când asupra ascultătorilor și astfel le trezește atenția. Alții citesc predica fără nici un duh, ca pe un ziar ce-l citește în locuință. Aceștia rău fac.

Cei ce citesc predica spun că, dacă personalități cu cultură mai înaltă decât noi, își citesc predicile și conferințele, atunci și preotul poate să-și citească predica.

Așadar fiecare să rostească predica cum poate mai bine, potrivit darului cu care este înzestrat. Dar fiecare predicator să pună cât mai multă căldură sufletească în vorbirea sa. Să se gândească în toată vremea la slujba sfântă și misiunea înaltă ce este chemat să o îndeplinească. Viața lui să fie condusă de învățăturile pe cari le spune în predica sa.

Predicile aceluia propovăduitor care va ține seamă de acestea își vor ajunge scopul, ori dacă vor fi rostite liber, ori dacă vor fi cetite.

Preot G. Cereanț.

Nota Red. Vor urma și alte răspunsuri.

Printre făpturi

Să nu înaintăm prea mult. Să nu cerem cumva prea multe. După ce-am mijlocit pentru îngăduință, înțelegere și iubire față de aproapele, de dușman, să mai cerem oare așa ceva și pentru celelalte creaturi. Să nu fie oare hiperzel? Nu.

Totul în Dumnezeu și prin Dumnezeu ne este apropiat. Între făpturi și noi există o deosebire de trai și legături; zid despărțitor însă, nu există. Acelaș sân vecinic care ne făcu, ne și apropie și ne ține laolaltă. Veniți din Dumnezeu care e duh, suntem legați prin duh.

Ceea ce numim materie, e într'o formă oarecare deja spirit; fiindcă se exprimă în ea ideea creatoare. În calitatea aceasta, natura e pentru noi o imitatoare. Având o istorie ca și omenirea, ne descopere un spirit conducător, un spirit care îndeamnă la creștere și dezvoltare întocmai ca și idealul omenesc. Tot ceea ce se desfășoară sub ochii noștri are o însemnătate; prezentul care rezumă trecutul ne prevestește viitorul.

Geniul naturii ni spre învățătură. Găsim în ea legile sufletului și culegem câte o noțiune despre căile providenței. O apă care curge nu-i oare o viață ce-și caută echilibrul? Norii cari se risipesc, se adună și iau fel de fel de forme, nu fac întocmai ca și gândul omului care se duce și vine? Privind cum crește un pom, ai icoana despre ceea ce-ar trebui să fie un om, o familie, un stat și-ți dai seama ce-i acela univers sub cărmuirea unui Stăpân care e totodată și Părinte-tău.

Natura e ca o harfă eolină, care cântă cu fiecare vânt. S'o facem să cânte cât mai măreț. Shakespeare vede „oratori în arbori, cărți în părăiele șoptitoare și predici în pietre”. Psalmistul și creștinul vede și mai mult: „slava lui Dumnezeu și lucrarea mâinilor lui”.

Făpturile materiale există pentru noi și noi existăm prin ele mai deplin și mai bine. Le putem numi surori ale noastre, nu fiindcă ar avea un destin la fel ca și noi, ci fiindcă formează un „tot” despre care sfântul Pavel spune că e „pentru aleși” și că e „supus aleșilor” întocmai cum aleșii sunt supuși lui Hristos.

Motivul pentru care relațiunile dintre noi și surorile noastre creaturile merg bine, adică slujesc scopurilor providențiale cari sunt și ale noastre, stă în faptul că nu punem în relațiunile acestea nici o piedecă. Când lucrurile ne fac rău, nu-i din cauza întrebuintării lor, ci din cauza abuzului pe care-l fac cu ele defectale și nu vicile noastre.

Totul e făcut pentru bucuria noastră și toate

tind aci prin întorsături tainice. Lucrurile ca și oamenii au felul lor de a ne sluji și de-a ni se supune: împotriviri la dorințele trecătoare, suferinți azi și bucurii mâine.

Totul e făcut ca să ne învețe, să ne crească, să ne ațâte la muncă și luptă, ca să pășim spre biruința de azi și de mâine în vederea operei definitive. Toate bucuriile sau scârbele acestei lumi nu sunt lăsate decât spre a ne face să întindem mâna spre-o lume nouă. În aceasta stă slujirea surorilor noastre, fapăturile, și în aceasta stă paternitatea Aceluia în care totul e înțelept, măreț și bun. P.

Despre ce să predicăm?

La *Duminica a III-a din Post*, (28 Martie), se poate vorbi despre valoarea sufletului omnesc.

Din toate cuvântările rostite până acum ați putut observa, că mai vărtos un lucru ne preocupă: mântuirea sufletului. Într'adevăr aceasta este cea mai de seamă grijă a vieții noastre, căci ea tinde să ne salveze cea mai valoroasă comoară a ființei omenești: sufletul.

Nimic în lume, nici lumea întreagă cu toate comorile ei, nu prețuește mai mult decât sufletul fiecăruia dintre noi. Și această mare prețuire nu este numai subiectivă, fiindcă fiecare ține la sufletul său, ci fiindcă însuși Mântuitorul Hristos ne atrage luarea aminte, în evanghelia de azi, asupra acestui lucru, zicând: „Că ce va folosi omul de va dobândi lumea toată, și-și va pierde sufletul? Sau ce va da omul schimb pentru sufletul său?” (Mc. 8, 36—37). Mai mult: Pentru mântuirea acestui suflet Iisus a venit în lume, și „n'a venit ca să i se slujiască, ci ca să slujiască el și să-și dea sufletul preț de răscumpărare pentru mulți” (Mc. 10, 45). Cu adevărat: însași întruparea și petrecerea Nântuitorului în lume a fost o neconținută slujire, o întreită slujire mântuitoare: ca Profet, ca Împărat ceresc și ca Arhiereu veșnic al lumii. Mai ales despre slujirea de arhiereu a lui Iisus vorbește și apostolul de azi (Evr. 4, 14—5, 6), deoarece ca arhiereu și-a dat sufletul preț de răscumpărare pentru mulți. Gândiți-vă ce mare a fost acest preț de răscumpărare: însași viața Fiului lui Dumnezeu. Pentru ce s'a dat ea? Pentru mântuirea omenirii căzute în prăpastia păgânătății și a fărădelegilor. Pentru umanitatea întreagă și pentru fiecare om în parte. Oare atât de mult prețuește înaintea lui Dumnezeu sufletul unui om? Care este, deci, valoarea omului, dacă însuși Fiul lui Dumnezeu n'a prețuit să se jertfească pentru el?

Unii oameni s'au și găsit să dea răspuns la această întrebare: Valoarea omului? Câteva kilograme de apă, hydrogen, oxigen, azot, calciu, fosfor și puțin fier — toate, în valoare de câțiva lei: mai puțin decât o oală de lut! Dar aceasta e tot?! Asta ar fi, dacă omul n'ar mai avea și suflet și dacă acest suflet n'ar avea o valoare foarte mare pentru Dumnezeu. Și această valoare a omului se cunoaște după prețul de răscumpărare ce s'a dat pentru el: „Cu preț ați fost răscumpărați” — zicea sf. Pavel (I. Cor. 6, 20). Și, ca o lămurire a cuvintelor acestora, iată ce ne spune sf. Vasile cel Mare: „Dacă nu-ți aduci aminte de originea ta dela început, fă-ți, cel puțin, o idee despre valoarea ta, după prețul care s'a depus pentru tine și cunoaște-ți astfel valoarea ta. Tu ai fost cumpărat cu preascumpul sânge al lui Hristos: nu deveni rob al păcatului. Înțelege-ți cinstea ta, pentru ca să nu te asemeni dobitoacelor celor fără de minte”.

Dumnezeu a făcut din cel dintâiu om un rege al creațiunii. Iar, prin călcarea poruncii, Adam și toți urmașii lui au devenit niște bieți robi ai păcatului. Căzuseră prea adânc ca să se poată ridica prin puteri proprii. Trebuia ca însuși Dumnezeu să le întindă mână de ajutor.

Și acest lucru e minunat înfățișat de Mântuitorul în parabola cu oaia cea rătăcită (Lc. 15, 4—7) — adică omenimea păcătoșită — pe care Păstorul — adică Domnul Hristos — a căutat-o prin munți, până ce aflând-o, cu multă bucurie a dus-o pe umerii săi în Staulul Mântuirii.

Și așa a trimis Dumnezeu în lume pe Fiul său care a suferit viața de om și „s'a smerit pe sine, ascultător făcându-se până la moarte și încă moartea pe cruce” (Filip. 2, 8). Din Joia Patimilor și până Vineri după amiază, o singură zi, a adunat atâta suferință și umilire, pe care om pământean n'ar fi fost în stare să le poarte și veacuri întregi nu le-ar fi încăput! Dela sudorile de sânge din grădina Ghetsimani și până la sângele vărsat pe crucea Golgotei, a suferit palme, scui-pire, batjocură, biciuire și răstignire, ca și cel mai rău tâlhar! Dar ne-a spălat în sfântul său sânge, pentru totdeauna, vina cea mare a păcatului strămoșesc și în ranele trupului său dumnezeiesc ne-a alinat durerile noastre. Toate acestea se cuprind în puținele cuvinte: „să-și dea sufletul lui răscumpărare pentru mulți”. Și după prețul dat de Răscumpărător vezi cât prețuește cel răscumpărat. Iată, prin urmare, ce valoare mare are omul înaintea lui Dumnezeu!

Prin jertfa de pe cruce Iisus a recreat pe om și din rob netrebnic ce ajunsese, l-a înălțat din nou pe tronul său de rege al creațiunii. „Dar — după zisa Scripturii — celce stă, să grijească să

cadă". Depe acest tron haric, creștinul trebuie să alunge meșteșugirea vicelanului diavol, care prin ispite și zădărire instinctelor ne îndeamnă să coborâm treptele acestui tron în noroiu. Noi purtăm — spune *sf. Ioan Gurădeaur* — pe umeri purpura regească a botezului creștin. O vom tăvăli prin noroi, sau o vom purta cu demnitate?! *Să ne dăm seama cu ce mare preț am fost prețuiți și să ne respectăm și noi înșine pe măsura acestui mare preț!* Spune o vorbă înțeleaptă că omul prețuește atâta cât el însuși se prețuește. Și este adevărat. Căci acela ce se ține departe de fărădelegi este un adevărat rege al creațiunii; iar cel ce se aseamănă dobitoacelor, prin patimi, nu prețuește mai mult decât un dobitoc fără minte!

În Odiseea lui Homer ni se spune despre o vrăjitoare, Circeea, că își prefăcea amantii în porci. Această fabulă exprimă adevărul că omul robit plăcerilor trupești, care nu-și cunoaște valoarea sa înaltă, și nici prețul pus pentru dânsul, recade din demnitatea sa de om, în rândul animalelor, se degradează în bestie.

Vremurile de încercare de azi, pot face ca omul să-și dea frâu liber patimilor de tot felul, așa cum în caz de incendiu fiarele dintr'un circ rup zăbrelele și înfricoșătoare evadează: Omul se înjosește mințind, sau urând pe aproapele; slujbașul își întinează mâna cu bacșișul primit; industriașul exploatează mai aprig pe lucrător; negustorul spoliază cumpărătorul până la sânge; sârmanul fură și ucide: iată fiara poftei de avuție. Cine știe dacă mâine vom mai fi — șoptește diavolul — să petrecem, să mâncăm și să bem. Iată fiara desfrâului... Și așa mai departe, toate fiarele urâte ce zac ancestral înlănțuite în ființa omenească, stau gata azi să se deslănțue, transformându-ne în niște biete zdrențe ale creațiunii în loc de regi ai creațiunii cum am fost rânduiți. Nu vă lăsați copleșiți de întâmplările actuale, iubirii mei. Filosofia cronicarului că „bietul om stă sub vremuri” e o filosofie perimată. Hristos Domnul nu ne vrea să fim niște trestii bătute de vânturi, ci ne cere să fim la înălțimea jertfei lui, stăpânindu-ne pe noi înșine și dominând, ca niște suverani, fețele veacului acesta păcătos. „Nu știți — zice *sf. Apostol* — că trupul vostru este templu al Duhului Sfânt ce este în voi, pe care îl aveți dela Dumnezeu, și că nu sunteți ai voștri? Căci sunteți cumpărați cu preț; preamăriți, dar, pe Dumnezeu în trupul vostru și în sufletul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu” (I Cor. 6, 19—20). Așadar, puneți la inimă cuvintele *sf. Petru* ce prin mine vă îndeamnă să „*petreceți cu grije zilele vremelnice voastre, știind că nu cu lucruri stricăcioase — cu argint sau cu aur — ați fost răscumpărați... ci cu scump sângele... lui Hristos*” (I Pet. 1. 17—19).

La *Bunavestire* (25 Martie) vom vorbi despre *Maica lui Hristos și a noastră*.

În Biserica creștină, precum am spus, omul nu e niciodată singur, căci Dumnezeu este cu el. Afară de aceasta creștinii mijlocesc, adică își ajută unul altuia spre mântuire, pentru că toți laolaltă formează trupul tainic al lui Hristos, adică Biserica, atât cea luptătoare de aci depe pământ, cât și cea triumfătoare, din cer. Și dacă Iisus este capul acestei Biserici, apoi *Sf. lui Maică* este inima Bisericii, inimă totdeauna deschisă pentru rugăciunile noastre, totdeauna rănită de suferințele noastre și totdeauna gata să ne dea ajutor și să ne câștige mântuirea. Așa încât mai mult decât oricui din lume ei îi datorăm mântuirea noastră.

Intr'adevăr printr'ansa a venit Mântuitorul în lume și ne-a deslegat de blestemul păcatului strămoșesc. În mai toate cântările bisericești dela acest praznic al *Bunavestiri* se face stăruitoare amintire de *sf. Fecioară Maria* în contrast cu *Eva*, strămoașa noastră prin care a intrat păcatul în lume. Și anume Hristos este numit al doilea Adam, iar *Maica Precurată*, a doua *Evă*. Dar cu deosebirea că Iisus este Adam cel nou, recreat, și nu robit de moarte și păcat, iar *Sf. Maria* este a doua *Evă* prin care a venit mântuirea, și nu osânda. Și astfel, după cum cea dintâi femeie a fost mama neamului omnesc întru păcat și moarte, tot așa *Sf. Maică Preceasta* e mama noastră spre viață, spre mântuire. Printr'o femeie a venit osânda în lume și tot printr'o femeie — *sf. Fecioară* — a venit deslegarea osândeii, sau cum citim în cartea bisericească: „Prin mine să se strice osândirea *Evei*. Prin mine să se răsplătească datoria astăzi”.

Fiind femeia o cauză a păcatului strămoșesc (Gen. 3, 6), tot ei i s'a dat și făgăduința că va naște un Mântuitor. Căci după ce a blestemat Dumnezeu pe șarpe, i-a zis: „*Vrăjmășie voi pune între tine și femeie între sămânța ta și sămânța ei. Aceasta îți va zdrobi capul și tu îi vei împunge călcâiul*” (Gen. 3, 15). I s'a făgăduit, adică, un Mântuitor care să zdrobească puterea lui Satan cel ce va ține de aci încolo multă vreme pe oameni încătușați în legăturile păcatului și ale morții. Și astfel *Eva* a crezut că mântuitorul s'a născut în primul ei copil, Cain (Gen. 4, 1). Dar s'a înșelat, căci nu putea să vie mântuirea prin aceea prin care a intrat osânda în lume, și nici viața prin aceea care a adus moartea. Deși numele său — *Eva* — înseamnă viață, în limba biblică, totuși ea a purtat acest nume pentru o urmașă a ei — *sf. Fecioară Maria*, care într'adevăr a devenit *Maică* vitei.

Și iată cum. La plinirea vremii, când omenirea era pregătită pentru mântuire „a trimis Dumnezeu pe Fiul său cel născut din femeie, născut sub Lege, ca să răscumpere pe cei de sub Lege, pentruca să primim înfierea” (Gal 4, 4—5). Așa că în vremea aceea trimis a fost îngerul Gavril dela Dumnezeu în cetatea Galileii, al cărei nume era Nazaret, la o fecioară logodită cu bărbat... și numele fecioarei: Maria. Și intrând îngerul i-a adus vestea cea bună pe care o aștepta cu dor omenirea întreagă: „Nu te teme Maria, că ai aflat har la Dumnezeu. Și iată vei lua în pântece și vei naște fiu și vei chema numele lui: Iisus. (Lc. 1, 30—31). Și așa a devenit Sf. Fecioară Maria, mama Domnului Hristos „nu din voință sau din poftă sau din legătură bărbătească (v. Io. 1, 13), ci dela Duhul Sfânt și în chipul celei dintâi faceri a lui Adam — după cum ne lămurește Sf. Ioan Damaschinul. Prin simpla ei accețiune verbală; „fie mie după cuvântul tău” (Lc. 1, 38), Sf. Fecioară a zămislit pe Hristos „tot astfel după cum și din coasta lui Adam s'a făcut Eva, și după cum și toate celelalte animale și-au luat începutul prin cuvântul lui Dumnezeu” (Sf. Iustin Martirul).

Și iată așa, sf. Fecioară Maria a intrat în istoria mântuirii neamului omenesc ca mamă a Fiului lui Dumnezeu, pe care l-a crescut și l-a urmat în toată viața sa până și la cruce, când toată l-au părăsit (Io. 19, 25). Cine ar putea să-i tăgăduiască această calitate de seamă. Ea l-a păzit de mânia lui Irod și a suferit împreună cu el, mai cu seamă în ceasurile răstignirii. Toate loviturile primite de Fiul și asupra Mamei cădeau. Așa cum și prorocise Bătrânul Simeon înainte cu 33 de ani: „Și din acel ceas a luat-o ucenicul la sine”. (Io. 19, 26—27). Iar Maica Domnului, care prin zămislirea fiului său a devenit deja, ca o a doua Evă, maica oamenilor, a ajuns acum, și după cuvântul din urmă al Mântuitorului, să fie și maica noastră a tuturor pentru veșnicie. În toate rugăciunile și cântările bisericii ea este numită Maica Domnului și a noastră. Și nu înzadar e numită așa. Căci prin ce altceva se dovedește o mamă bună, decât prin dragostea ce o poartă fiilor săi, prin ajutorul ce li-l dă, prin durerea ei pentru nenorocirile lor? Și Maica Sfântă este și prin acestea cea mai iubitoare mamă pentru noi. „Căci aceasta este ceea ce a împăcat cerul cu pământul și pe Dumnezeu cu omul; aceasta este bucuria celor drepti și nădejdea celor păcătoși” (Mitrop.

Antim Ivireanul). Ea strălucește între sfinți ca luna între stele. Și precum luna revarsă lumina ce-o primește dela soare pe pământ, totașa Maica Sfântă ne transmite Harul lui Iisus, Soarele dreptății, nouă pământenilor. Deasemenea precum luna e mai aproape de pământ, așa Maica Precesta e mai aproape de bucuriile și durerile noastre. Câți s'au apropiat de ea cu credință, prin rugăciune și lacrimi, și au mers nemângăiați? Câți n'au primit ajutor întru necazuri? Drept aceea s'o cinstim și s'o rugăm pe ceea ce e mai cinstită decât Heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât Serafimii, să ne mântuiască sufletele nevrednicilor săi fi.

În catedrala din Arad există o icoană veche, care înfățișează pe Maica Sfântă cu Iisus în brațe. Și — lucru foarte curios — are trei mâni: cu două ține în brațe Pruncul sfânt, iar una este liberă. Această înfățișare trebuie să aibe un tâlc simbolic. Soc tesc dreptaceea că două mâni sunt pentru Iisus Hristos, care să-l țină în brațe și să-l îngrijească, iar mâna a treia este pentru noi oamenii și fiii săi de suflet. Este mâna de ajutor în necazurile ce ne copleșesc; este mâna care duce rugăciunile noastre la Fiul său și Dumnezeuul nostru; este mâna care ne mângăie în nenorociri; este mâna care șterge lacrimile mamei care și-a pierdut fiul, sau ale soției ce și-a pierdut soțul; pe scurt: este mâna care a coborât și coboară mereu Harul lui Dumnezeu peste noi păcătoșii. În orice împrejurare poate să ne ajute această mână a Maicii Domnului, căci ea singură e nădejdea celor fără de nădejde, celor biruiți ajutătoare, gata folositoare celor ce aleargă la ea și tuturor creștinilor scăpare. Deci, ca și sf. Ioan de lângă crucea răstignirii, s'o chemăm în casa noastră, pentru că avem multă nevoie de ea. Ea e Maica lui Iisus — să fie și Maica copiilor noștri, și lor să le dea neprihănire, iar nouă smerenie și pace. Iar chemarea noastră so'ncheiem cu această rugăciune: „Ceea ce ești izvorul milei, milostivirii învrednicește-ne pe noi, Născătoare de Dumnezeu, caută spre poporul cel păcătos, arată precum de-a-pururea puterea ta. Că întru tine nădăjduind, strig ție: Bucură-te, ca oarecând Gavriil al celor fără de trupuri mai marele voevod”.

B.

Tipografia „DIECEZANA” din Arad caută spre angajare un ucenic la secția de mașini a tipografiei. Condiții de angajare: cursul primar complet și vârsta de 14 ani impliniți.

Informațiuni

■ **Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Andrei al Aradului în noaptea de 9 spre 10 Martie a. c. a fost supus unei operațiuni destul de grele. Operația a reușit. P. Sf. Sa se află într-o stare mulțumitoare.**

Să rugăm pe Dumnezeu pentru însănătoșirea P. Sfinției Sale.

■ **Duminica Ortodoxiei la Arad, s'a serbat, — ca și în anii precedenți, — într'un cadru solemn. Sf. Liturghie din biserică catedrală a fost oficiată de un sobor de preoți, în frunte cu I. P. C. Sa Păr. arhimandrit Dr. Iustin I. Suci, care — în lipsa P. Sf. Sale Părintelui Episcop Andrei, suferind, — a pontificat Sf. Liturghie. Răspunsurile liturgice au fost date de corul Școlii Normale.**

Predica zilei a rostit-o părintele protopop Florea Codreanu.

În decursul Sf. Liturghii s'au cuminecat doamnele din comitetul Societății Naționale a Femeilor Ortodoxe din Arad, în frunte cu distinsa doamnă și buna creștină a bisericii noastre, Elena V. Goldiș.

După masă s'a ținut o impozantă serbare religioasă la Palatul Cultural. Corul Școlii Normale de băieți „Dimitrie Țichindeal” a executat cu multă măiestrie câteva cântări religioase sub conducerea diaconului Octavian Lipovan.

În cadrul acestei serbări, părintele Demian Tudor din Arad—Pârneava, a rostit o foarte însuflețită și instructivă conferință despre „Ortodoxia Românească”.

În fine, doamnele din comitetul Societății Naționale a Fem. Române, au premiat elevele și elevii dela școlile secundare din Arad, cari s'au distins la studiul religiei și purtarea morală. Premiile au constat din iconițe foarte artistic executate și având o mare valoare morală pentru sufletele tinere ale elevilor.

În centrele protopopești misiunile religioase s'au desfășurat după programa din anii trecuți și cu delegați din centrul eparhial. d. d.

■ **Câți refugiați avem?** „Gazeta Transilvaniei”, după datele primite dela Comisariatul General al Refugiaților, ne informează că numărul refugiaților din Ardealul de Nord, înscrși pe fișiere la Comisariat, este la 1 Ianuarie 1943 de 194.093. Neînscrși la Comisariat mai sunt vreo 70—80.000.

La data pronunțării verdictului dela Viena mai erau în Ardealul de Sud și în restul Țării 200—250.000 Români care aveau bunuri, case și familii în Ardealul de Nord.

Astfel, numărul total al Românilor refugiați

din teritoriul cedat, care trăesc astăzi în Țara mamă, este de cca 500.000.

În anul 1940 s'au refugiat 88.587, în 1941: 36.432 și în 1942: 68.074.

După sex: 111.808 bărbați și 81.285 fete.

După vârstă: sub 16 ani: 42.772.

Între 16 și 20 ani: 29.054.

„ 21 și 40 ani: 81.211.

„ 40 și 55 ani: 26.243.

Peste 55 ani: 13.813.

După profesii: țărani 26.053, muncitori 18.516, meseriași 10.353, comercianți și industriași 2.026, funcționari publici 18.543, funcționari particulari 4.063, profesii libere 955, servitori 4.159, femei casnice 42.172, studenți și elevi 21.995, preoți 1.227, profesori și învățători 5.228, avocați 931, medici 708, ingineri 519, alte profesii 35.655.

După județe: Bihor 32.780, Ciuc 4.690, Cluj 49.946, Maramureș 5.753, Mureș 18.582, Năsăud 8.168, Odorhei 1.958, Sălaj 26.731, Satu-mare 16.286, Someș 21.968, Târnava 469 și Trei-Scaune 5.762.

■ **Adunarea Eparhială a Episcopiei Timișoarei a fost convocată în ședință extraordinară pe ziua de 14 Martie c. pentru alegerea consilierilor eparhiali dela secțiile culturală și economică, în locurile rămase vacante prin demisia PP. CC. Prot. Dr. Șt. Cioroianu și I. Goanță.**

Au fost aleși la secția culturală dl. Iancu Căltun directorul gimnaziului din Ceacova și la secția economică Păr. Liviu Surleașiu din Jebel.

■ **Casele de rugăciuni baptiste din Curtici și Macea au fost prefăcute în Capele ortodoxe. În Curtici, la 7 III c. după Sf. Liturghie, preoții și poporul cu autoritățile locale și intelectuali au plecat în procesiune la sfințirea fostei case de rugăciuni baptiste. După actul sfințirii a vorbit Păr. Z. Brădeanu. Au fost prezenți și mulți bapțiști.**

În Macea la 14 c. s'a făcut sfințirea după Sf. Liturghie. Dela Biserică, în procesiune toată suflarea românească din loc, în frunte cu preoții locului și intelectuali, s'a îndreptat spre casa baptistă. Notarul comunal dl. Gh. Lucaci a citit Decretul-lege de desființare a sectelor. A urmat sfințirea după care a vorbit preotul de rând Păr. Curtușiu. Au luat parte și bapțiști.

Destinația casei de rugăciune baptistă din Macea s'a făcut pentru școală duminicală, iar dela toamnă și de Capelă pentru elevii școlii primare și oamenii bapțiști, unde se va face numai Sf. Liturghie de preotul liber, iar după amiază Școală duminicală. În Curtici iarăși a fost destinată de biserică pentru elevii școlii primare și pentru Școală duminicală.

În acelaș scop a fost preluată și sfințită și casa baptistă din Buteni. Cor.

Școala de Duminică

13. Program pentru Dum. 28 Martie 1943.

1. *Rugăciune*: „Doamne și Stăpânul vieții mele, duhul trândăviei, al griiei de multe, al iubirii de stăpânie și al grăirii îndeșert, nu mi-l da mie. Iară duhul curățeniei și al gândului smerit, al răbdării și al dragostei, dăruiește-l mie, slugei Tale. Așa, Doamne Impărate, dăruiește mie ca să văd greșalele mele și să nu osândesc pe fratele meu. Că bine ești cuvântat în vecii vecilor. Amin”. (Ceaslov pag. 20).

2. *Cântare comună*: „Cuvine-se cu adevărat, să Te ferim pe Tine, Născătoare de Dumnezeu...” (Dela Sf. Liturghie).

3-4. *Cetirea Evangheliei* (Marcu 8, 34, 38-9, 1) și *Apostolului* (Evrei 4, 14-5, 6) zilei, cu tâlcui e.

5. *Cântare comună*: Doamne, nu mă lepăda (Priceasnă).

6. *Cetire din V. T.*: Visurile și vinderea lui Iosif (Facere c. 37).

7. *Povește morale*: Înțelepciunea adevărată. (Înțel. lui Solom. c. 1).

8. *Intercalații*: (Poezii rel. etc).

9. *Cântare comună*: „Apărătoarei Doamne, pentru biruință”... (Vezi: Paraclisul Maicei Domnului).

10. *Rugăciune*: „Doamne, Dumnezeul nostru, adu-ți aminte”. (Liturghier pg. 172. Dela Liturghia înainte sfânt.)

(A se vedea „Instrucțiunile” din Nr. 1-1943. al „Bis. și Șc.”) A.

Nr. 973-1943.

Notă:

Premiul „Dr. Adam Iancu” de lei 5000 pentru desfacerea Calendarului Eparhial pe anul 1943, în ședința Consiliului Eparhial ținută la 27 Februarie a. c. s'a acordat Bisericii din parohia Moneasa.

Având în vedere zelul pe care l-au dovedit în desfacerea Calendarului unii dintre C. Preoți, autorul premiului fiind prezent la ședință a mai oferit două mii lei tot cu acest scop. Această sumă s'a votat tot ca și premiu pentru părintele *Andrei Chirilă* din Glogovăț reușind să desfacă între cele 125 de familii 130 de Calendare

Librăria „Diecezană”, tot pentru încurajarea desfacerii Calendarului, pune la dispoziția Consiliului Eparhial 5000 lei, din care s'au dat următoarele premii:

Lei 2000 părintelui *Teodor Bodărlău* din Șangu desfacând în cele 40 de familii, din câte constă Curia Sf. Sale 40 de calendare. Și câte 1000 lei C. Preoți

Victor Gurgiu din Țarmure, *Teodor Șuteu* din Sănicolaul Mic și *Ioan Ageu* din Voivodeni.

Consiliul Eparhial menționează apoi pe C. Preoți *Petru Băru* din Saturău, *Ioan Tomuș* din Lupești, *Coriolan Puticiu* din Cuvin, *Ioan Crișan* Iratoșul și *Ilie Chebelev* din Șoimoș pentru rezultatele multumitoare dovedite cu colportarea acestui mijloc de educație religioasă și cetățenească a enoriașilor noștri care se dovedește a fi Calendarul Eparhial.

Arad, la 6 Martie-1943.

Prot. Caius Turicu
consilier, referent eparhial.

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile pentru ocuparea de prim cântăreț bisericesc în parohia Căprușa, prot. Radna.

Venite:

1. Salarul dela Stat.
2. Ajutor de scumpete anual dela sf. biserică 6000 lei.
3. Folosirea unui intravilan al fostei școale profesionale în extensiunea de azi.

Indatorii:

1. A conlucra la toate serviciile bisericești alături de preot.
  2. A instrui un cor din elevii școalei primare ori din adulți.
  3. A învăța pe cei doritori în cele 8 glasuri.
- Cel numit va suporta toate impozitele după beneficiul său.

Cererile se vor înainta Ven. Consiliu Eparhial în termenul menționat.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 27 Februarie 1943.

Andrei,
Episcop.

Prot. Caius Turicu,
cons. ref. eparhial.

Nr. 1267-1943.

Se publică concurs din oficiu, cu termen de 8 zile, pentru întregirea parohiilor bugetare vacante:

1. Dulcele, protopopiatul Gurahonț.
2. Valea mare, protopopiatul Gurahonț.
3. Saturău, protopopiatul Gurahonț.
4. Târnavița, protopopiatul Hălmațiu.
5. Vosdoci, protopopiatul Hălmațiu.
6. Sârbi, protopopiatul Hălmațiu.
7. Nădălbăști, protopopiatul Buteni.
8. Călugăreni, protopopiatul Pecica.

VENITE:

1. Salarul dela Stat.
  2. Stolele și birul legal.
- Parohiile sunt de *clasa a III a* (a treia).

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial ort. român din Arad.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 9 Martie 1943

Consiliul Eparhial.